

ת"פ 44955/09/15 - מדינת ישראל נגד יונס אסד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 44955-09-15 מדינת ישראל נ' אסד(עציר)
בפני כבוד השופט אליהו ביתן

המאשימה: מדינת ישראל
נגד
הנאשם: יונס אסד

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת הראיות, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977, ובעבירה של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

2. בהכרעת הדין נקבע, כי בתאריך 20.9.15 בשעת ערב, בבית קפה בעיר העתיקה בבאר-שבע, התפתח ויכוח מילולי בין הנאשם לאחד מבאי בית הקפה. בהמשך לכך, הנאשם חתך את אותו אדם בסכין, מספר פעמים, בגבו, בצווארו, בידיו ודקר אותו בחזה משמאל. הנפגע פונה לבית החולים ונמצא כי הוא סובל מחתכים בידיים, בצוואר ובחזה ומדקירה בחזה משמאל מאחור, ובבדיקת CT שנערכה לו הודגם חזה-אוויר קטן.

3. לבקשת הנאשם, הורה בית המשפט לשירות המבחן לערוך תסקיר על הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

בתסקיר שירות המבחן על הנאשם צוינו בין היתר הדברים הבאים:

הנאשם בן 47, תושב לקייה. נשוי ואב לחמישה ילדים. משנת 2012 אינו עובד. בשנת 2012 עבר תאונת דרכים ונפגע בעמוד השדרה ומאז סובל מכאבים. לנאשם 13 עבירות פליליות קודמות בין השנים 1987-2007 הכוללות, בין היתר, עבירות אלימות, סמים, החזקת סכין ועוד, בגין נשפט, בין היתר, למאסרים בפועל.

בהתייחס לעבירה, הנאשם מכחיש באופן מוחלט את ביצועה. מספר כי באותו היום הגיע ללשכת התעסוקה ונתקל בטעות באדם, בכתף. לאחר מכן הגיע לבית קפה בעיר העתיקה, שם הבחין כי האדם בו נתקל עוקב אחריו. לאחר ששתה מספר משקאות אלכוהוליים, אותו אדם הגיע אליו והחל לקלל אותו. הנאשם מספר כי ניסה לצאת מבית הקפה אך בחור אחר חסם את דרכו, ואז החלה תגרה אלימה שהמשיכה מחוץ לבית הקפה.

לדבריו האדם בו נתקל בבוקר והאחר שחסם את דרכו, גררו אותו במדרחוב והכו אותו, עד שהגיעה חבורת צעירים שמנעה מהם להמשיך ולתקוף אותו. לטענתו, פעל מתוך הגנה עצמית, ולא הוא דקר את המתלונן אלא אחר מקבוצת הצעירים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם לא מגלה תובנה לצורך בבחינה עצמית ואת הסיבות שהובילו אותו לבצע את העבירה, ואינו מגלה אחריות על חלקו בה. הוא מתקשה לקחת אחריות על התנהלות חייו בכלל ולבקר את התנהגותו. שירות המבחן התרשם כי על אף התנהלותו האישית של הנאשם, המתאפיינת בשקט התנהגותי, בעת כעס הוא מגיב בהתפרצות אלימה וניכר כי הוא מתקשה לווסת את דחפיו ונוטה לפעול באלימות.

שירות המבחן שקל את גורמי הסיכון והסיכוי של הנאשם והמליץ להטיל עליו ענישה מוחשית, שתהווה עבורו גורם משמעותי ומציב גבולות מהישנות התנהגות דומה בעתיד.

טיעוני הצדדים

1. ב"כ המאשימה חזרה על נסיבות ביצוע העבירה. היא התייחסה למעשה הנאשם, לערכים החברתיים שנפגעו בעטיו ולמידת הפגיעה בהם, לפגיעה שנגרמה למתלונן, למדיניות הענישה הנוהגת ולנסיבות ביצוע העבירה. טענה, כי מתחם העונש ההולם למעשה הנאשם הוא 3 - 6 שנות מאסר, וכי העונש הראוי לנאשם, בהתחשב בעברו פלילי, בכך שהוא מכחיש את ביצוע העבירה ואינו מגלה אחריות למעשיו, בהמלצת שירות המבחן להטיל עליו עונש מוחשי ומציב גבולות, ובשיקולי הרתעת היחיד והרבים, צריך להיות קרוב לחלקו העליון של המתחם האמור. ועתרה להטיל על הנאשם מאסר בפועל כמבוקש, מאסר על תנאי ופיצוי כספי למתלונן. הגישה את המרשם הפלילי של הנאשם ופסיקה.

2. ב"כ הנאשם ציין את נסיבותיו - בן 47, נשוי ואב לחמישה ילדים בגילאי 22-8; נכה בשיעור של 38 אחוז, לאחר תאונת דרכים שעבר; הרשעותיו הקודמות הן מלפני שנים רבות והרשעתו האחרונה בעבירת אלימות היא מלפני 20 שנה. טען, כי המדובר באירוע ספונטני ולא מתוכנן, במהלכו גם הנאשם נחבל ונדרש לטיפול רפואי. טען, כי הפגיעות שנגרמו למתלונן לא היו חמורות, המדובר בחתכים שנסגרו בסיכות. ציין, כי הנאשם עצור תקופה של למעלה מ-16 חודשים. התייחס לפסיקה שהגישה המאשימה וטען כי היא אינה מתאימה לענייננו, בהיות המקרים שבה חמורים יותר מענייננו. הגיש פסיקה של מקרים חמורים מענייננו שהעונש שהוטל בהם לא היה חמור. טען, כי העונש הראוי למעשי הנאשם הוא לכל היותר 12 חודשי מאסר בפועל, והנאשם עצור תקופה ארוכה יותר, ועתר להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם.

3. הנאשם סיפר כי הוא בן 46, נמצא במעצר 16.5 חודשים וסובל במעצר. הביע צער על מה שקרה למתלונן ועל מה שנגרם לו עצמו.

דין והכרעה

1. הנאשם הורשע בשתי עבירות - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. העבירות בוצעו באותו זמן ומקום, ובאותו הקשר. משכך, יש לראות בהן כמהוות אירוע אחד, לקבוע מתחם עונש הולם לכלל האירוע ולהטיל עונש כולל לשתי העבירות.

2. לאחר ויכוח מילולי בין הנאשם למתלונן, חתך הנאשם את המתלונן בסכין, מספר פעמים, בגבו, בצווארו, בידיו ודקר אותו בחזהו משמאל. בבית החולים נמצא כי המתלונן סובל מחתכים בידיים, בצוואר ובחזה, ומדקירה בחזה משמאל מאחור, ובבדיקת CT שנערכה לו הודגם חזה-אוויר קטן.

3. גוף האדם בנוי בין היתר משרירים, גידים, עצבים, רקמות שונות, כלי דם, צינורות, קנים ועוד ועוד. שלמות האיברים השונים חיונית לקיום האדם ולבריאותו. ממילא, פגיעה בהם עלולה לסכן את הבריאות ואת החיים.

4. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות כאן הם בין היתר, שמירת הגוף והחיים, כבוד האדם, ושמירת הסדר הציבורי.

בנסיבות, מידת הפגיעה בערכים אלה הינה משמעותית.

5. העונשים המרביים הקבועים לצד עבירת "חבלה חמורה בנסיבות מחמירות" ולצד עבירת "החזקת סכין", בהן הורשע הנאשם - 14 שנות מאסר ו- 5 שנות מאסר, מדברים בעד עצמם ומורים עקרונית לעבר הטלת ענישה משמעותית.

6. הגם שהענישה הקונקרטית בעבירות אלימות מושפעת מהנסיבות המסוימות של המעשה, הרי שמדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות חמורות, מימים ימימה היא של החמרה.

"בית-המשפט חייב להעלות את תרומתו הצנועה במלחמה הקשה שיש לחברה בישראל באלימות הגוברת והולכת ברחובות ובבתים, ותרומה זו תמצא את ביטויה בעונשים החמורים ששומה עליהם על בתי-המשפט לגזור על מעשי אלימות שפשו במקומנו כמגיפה. עלינו למוד את הרחמים שבליבנו כמידה הראויה להם, והרי ידענו כי כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן. יצא הקול מבית-המשפט וילך מקצה הארץ ועד קצה. יצא הקול ויידעו הכל כי מי שיורשע בעבירת אלימות יישא בעונש חמור על מעשהו. והעונש יהיה על דרך הכלל כליאה מאחורי סורג ובריה. וככל שיעצם מעשה האלימות כן תארך תקופת המאסר..." (ע"פ 8314/03 רג'ח נ' מדינת ישראל, תק על 2005 (2) 3016)

ע"פ 5174/13 מדינת ישראל נ' אבנר סויסה [פורסם בנבו](19.12.13)-

הפרשה עניינה דקירת מי שעבד עם המשיב באותו מקום עבודה, בשל סכסוך של מה בכך... בית המשפט קמא קבע מתחם עונש שבין מאסר בעבודות שירות לשנת מאסר...ברגיל ענישה בתיקים

כאלה היא מחמירה בהרבה, ונוטה לכיוון שנתיים ומחצה של מאסר ויותר."

7. בע"פ 4364/15 יוסף עוקבי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 08.11.2015) בין המערער לבן זוגה הקודם של חברתו של המערער, שרר סכסוך אשר היה קשור ביחסיהם איתה. על פי עובדות כתב האישום תיאמו המתלונן וחברתו של המערער מפגש. בשעה הנקובה, הגיעו למקום המפגש המערער, חברתו ואדם נוסף, והבחינו במתלונן מצדו השני של הכביש. המערער סימן למתלונן להתקרב אליהם, והמתלונן עשה כן. בשלב זה, החל המתלונן לשוחח עם האחר, בעוד שהמערער נעמד מאחורי חברתו והאחר, שלף מכיסו חפץ חד ודקר את המתלונן בצדו הימני של גופו. כתוצאה ממעשה הדקירה, נגרם למתלונן קרע בכליה הימנית ונפגע העורק הכלייתי - נזק אשר סיכן את חייו - וכן נגרמה לו המטומה בגודל של כ-10 סנטימטרים. בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם לעבירה נע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל**. ולאחר ששקל את מצבו הרפואי של המערער ואת עברו הפלילי החליט למקם את המערער בחלק התחתון של מתחם העונש, וגזר עליו עונש של **30 חודשי מאסר בפועל**; ו-6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים שלא יעבור עבירת אלימות.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"באשר למדיניות הענישה בעבירות דומות, מצאנו כי **העונש שנגזר על המערער אינו חורג ממתחם העונש הראוי**. בית משפט זה עמד פעמים רבות על הסכנות הגלומות ב"תת-תרבות הסכין", אותה יש להוקיע ולגנות באמצעות ענישה מרתיעה (ראו, בין רבים: ע"פ 79/15 קנדלקר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (5.5.2015); ע"פ 8912/13 מדינת ישראל נ' טל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (13.2.2014); ע"פ 588/07 שמילה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.2.2008)). כפי שעמד על הדברים השופט י' דנציגר בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, [פורסם בנבו] פסקה 21 (10.11.2009): "קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריה...**עונשו של המערער הולם את חומרת העבירה בה הורשע, ואת נסיבות ביצועה**. לפני המערער עמדה האפשרות לסגת מהעימות עם המתלונן, או לפנות לרשויות החוק, אך הוא בחר ליישב את מחלוקתו בנשק קר. יוזכר, כי עבירת חבלה בנסיבות מחמירות היא עבירה אשר עונשה המרבי הוא עונש מאסר של 14 שנים, ועל כן מתחם העונש שנקבע מאזן היטב בין האינטרס הציבורי בעקירתה מהשורש של תת-תרבות הסכין, לבין נסיבות ביצוע העבירה וחלקו של המתלונן באירוע. **עונשו של המערער אף תואם את העונשים שהוטלו במקרים דומים, בהם דקר נאשם אדם בנסיבות בהן טען לקיומה של הגנה עצמית בשל איום עליו, והורשע בעבירת חבלה בנסיבות מחמירות** (ראו למשל: ע"פ 48/12 מדינת ישראל נ' בלקוול [פורסם בנבו] (5.8.2012); ע"פ 8711/09 יאסין נ' מדינת ישראל

[פורסם בנבו] (28.6.2010).

בע"פ 7475/14 **קבהא מהדי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.12.2014) המערער נעצר בפקק תנועה שבו היה מצוי גם המתלונן שנהג ברכבו. בין המערער למתלונן התפתח ויכוח על רקע עקיפת המתלונן את רכבו של המערער. המערער יצא מרכבו, פתח את דלת הנהג ודרש לדעת מדוע המתלונן עקף אותו. המתלונן השיב כי לא שם לב ויצא מהרכב. בשלב זה דחף המערער את המתלונן, ואז החלו דחיפות הדדיות בין השניים, עד אשר הגיעו אנשים נוספים והפרידו ביניהם. בהמשך, ולאחר שהמתלונן התקדם מעט בפקק, הגיח המערער מצדו של הנהג, כשברשותו כלי עבודה ממתכת, והיכה באמצעותו את המתלונן לקבלת עזרה ראשונה. כתוצאה ממעשיו של המערער נשברו למתלונן שלוש שיניים, ואף נגרם לו חתך בשפתו העליונה שנדרשו תשעה תפרים על מנת לאחותו. המערער הורשע בעקבות הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ונדון ל **24 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית 8 חודשי מאסר מהעונש שהוטל על הנאשם, תוך שהוא קובע-

"בפסיקת בית משפט זה ניכרת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות אלימות באופן כללי ובעבירת החבלה החמורה בנסיבות מחמירות באופן ספציפי. בית משפט זה ציין לא אחת כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו וכי תרומתו של בית המשפט למלחמה זו הינה בהטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה. לפיכך נקבע כי ככלל ענישה זו צריכה לכלול רכיב משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח [ראו למשל: ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) (להלן: עניין פלוני); ע"פ 6971/13 עמרן נ' מדינת ישראל (23.9.2014) (להלן: עניין עמרן); ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.2012)].

מעיון בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות עולה כי קשת הענישה בעבירות אלימות, הנעשות תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה ומגוונת, אך היא כוללת ברוב המקרים עונשי מאסר בפועל שנעים בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ככל שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון [להרחבה ראו סקירת הפסיקה בפסקאות 11-12 בעניין פלוני], ואף עונשי מאסר בפועל המגיעים לארבע שנות מאסר בפועל במקרים חמורים במיוחד...כאשר בוחנים את העונש שהושת על המערער במקרה דנן ביחס לרף הענישה הנוהג בפסיקת בית משפט זה בשנים האחרונות במקרים דומים בנסיבותיהם, אכן נראה כי עונשו של המערער מצוי בצד הגבוה של מתחם הענישה, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה ובנסיבותיו האישיות של המערער. בפסיקת בית משפט זה ניתן למצוא מקרים שבהם הושתו עונשים דומים לעונש שהושת על המערער במקרה דנן אף שנסיבות ביצוע העבירה באותם מקרים היו חמורות יותר מאלה שכאן. עם זאת, אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להצדיק התערבותנו בגזר דינו של בית המשפט המחוזי במקרה דנן, כיוון שהדבר אינו עולה כדי טעות בולטת בגזר הדין או חריגה מובהקת של העונש מרף הענישה הנוהג בנסיבות דומות.. אם בכל זאת השתכנענו שיש מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט המחוזי ולהפחית מעט בעונש שהושת על המערער, הרי שהנימוק לכך הינו שמצאנו כי סוגיה אחת לא באה לטעמנו לידי ביטוי בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, וכוונתנו לפרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה ועד למועד הגשת כתב האישום בעניינו של המערער..יש להדגיש בהקשר זה כי בבואנו להפחית הפחית

מסוימת בעונשו של המערער הבאנו בחשבון את העובדה כי **בפרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה ועד עתה - למעלה מארבע וחצי שנים** - המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי ולא הייתה לו מעורבות פלילית כלשהי. כמו כן התחשבנו **בתסקיר העדכני של שירות המבחן** שהוגש בערעור, שמעיד על שינוי חיובי שחל בגישתו ובדרך חייו של המערער בפרק זמן זה, ושאו מבקשים לעודדו להמשיך בו. 18. כפועל יוצא אנו מורים על **הפחתת עונש המאסר בפועל שהושת על המערער מ-24 חודשי מאסר בפועל ל-20 חודשי מאסר בפועל**"

בע"פ 935/14 **איגור אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.11.2014) המערער הגיע לבית אביו ביחד עם המתלונן חברתו של המתלונן ואחיו. במהלך ארוחת הערב, בה הוגשו משקאות אלכוהוליים, התפתח דין ודברים בין המערער לבין המתלונן, שבעקבותיו נכנסו השניים לבית האב. לאחר שהמתלונן הפציר במערער "שיירגע", שלף המערער שני סכיני מטבח שהיו חבויים מתחת לחולצתו והטיח במתלונן שלא 'יתחיל איתו'. לאחר שהמתלונן יצא מן הבית, נכנסה אליו חברתו ושוחחה עם המערער. בשלב מסוים נכנס המתלונן לבית וקרא לחברתו, או אז תקף המערער את המתלונן בסכין מטבח וגרם לו לחתכים ביד ובכתף שמאל. המתלונן פנה לברוח מהמקום, אך המערער דקר אותו שוב, דקירה עמוקה, בשכם. המערער הורשע, על-פי הודאתו, בעבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 3.5 ל-5 שנות מאסר בפועל**, וגזר על המערער **50 חודשי מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"כפי שיפורט, אף שאין לחדד כי **עונש המאסר שהושת על המערער מצוי ברף הגבוה של הענישה, נראה כי מדובר בעונש ראוי בנסיבות העניין**.. עיון בפסיקה עדכנית, לעומת זאת, מלמד כי אף שבמקרים דומים נקבעו מתחמי ענישה הנבדלים מעט זה מזה, **נראה כי הפסיקה נוטה בבירור להחמרה בענישה בגין העבירה והמעשים בהם הורשע המערער, ועל כן נראה כי יש מקום לאמץ את הפסיקה שבה נקבעו מתחמי ענישה הקרובים לזה שנקבע בעניינו**. כך, למשל, בע"פ 4631/13 מדינת ישראל נ' כרים, [פורסם בנבו] פסקאות 22-23 (25.2.2014) אימץ בית משפט זה את קביעת בית המשפט המחוזי כי מתחם הענישה ההולם במקרה זה נע בין 18 חודשי מאסר בפועל לבין חמש שנות מאסר לריצוי בפועל (במקרה זה הורשעו המעורבים בפרשה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לאחר שהיכו במקלות ובאגרופים אדם אחר "בשל עניין של מה בכך"). בע"פ 2055/14 עויסאת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.11.2014) המערערים הורשעו בעבירה של גרימת חבלה בנסיבות מחמירות, אם כי בענינים, בניגוד לעניינו, יוחסה להם גם נסיבה מחמירה של תקיפה בחבורה. במקרה זה, שבו במהלכה של תגרה בין שתי משפחות, דקר אחד המערערים אדם אחר שהשתתף בתגרה, נקבע כי מתחם הענישה נע בין שנתיים לבין 8 שנות מאסר בפועל. נראה, אפוא, כי בנסיבות המקרה דנא, נקבע מתחם ענישה הולם. בנוסף, איני סבור כי יש להתערב בעונש שהושת על המערער בתוך המתחם. אף, שכאמור לעיל, העונש שהושת על המערער מצוי ברף הגבוה

של הענישה, הרי שאין בו סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת".

בע"פ 9687/11 **סאמח סיורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.11.2013) דובר במערער שרכב על אופניו לפנות בוקר, תוך שהתחקה אחרי בני זוג באופן מטריד. בני הזוג ביקשו מהמערער להניח להם לנפשם, ואז המערער איים עליהם, ירד מאופניו, שלף מנעלו להב "סכין יפנית", רץ לעבר המתלונן והניף את הסכין באופן מאיים לכיוון פניו. בתגובה, גונן המתלונן על פניו בידו, והמערער חתך אותו באמצעות הסכין וגרם לו לחבלות חמורות בידו השמאלית. הוא נעצר על ידי שוטר שהיה במקום, אך הצליח להימלט ממנו וברח עד שנתפס שוב. המערער הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין, אימים, הטרדה מינית והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו ונדון ל-6 שנות מאסר בפועל, ו-18 חודשי מאסר על-תנאי. כמו כן הופעלו לחובת המערער עונשי מאסר על-תנאי באופן שעליו לרצות בפועל תקופת מאסר מצטברת של 6 שנים ו-6 חודשים.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור על ההרשעה, זיכה את המערער מעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, הרשיע אותו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. וגזר עליו **ארבע וחצי שנות מאסר בפועל**.

בע"פ 2037/13 **סאלח מחאגנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.06.2013) המתלונן הלך ברחוב ושוחח בטלפון נייד. המערער פנה אליו וביקש ממנו להנמיך את קולו. בתגובה השיב המתלונן: "מי אתה שתגיד לי להנמיך את הקול". המערער זרק אבן לעבר המתלונן, וזו פגעה בעוצמה באפו. בעקבות כך צעק המתלונן וקילל את המערער. המערער תפס בחולצתו של המתלונן ותקף אותו במכות אגרופו בפניו. בהמשך לאמור ביום 12.4.12 עת צעד המתלונן ברחוב, הבחין בו המערער, ירד מן הרכב בו נסע והחל לתקוף את המתלונן. המערער היכה את המתלונן שניסה להתגונן. בשלב זה דקר המערער את המתלונן בסכין וברח מן המקום. לאחר מכן הגיע לבית קפה, שטף את הסכין ואמר לאדם אחר ששהה בבית הקפה שישמור עליה. המערער הורשע בעבירות של חבלה חמורה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין או אגרופן. בית המשפט המחוזי קבע, כי **מתחם הענישה הראוי, נוכח נסיבות העבירה והענישה המקובלת, הוא בין שנתיים לחמש שנות מאסר, וגזר על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן בסך 8000 ש"ח**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"אין בידינו להיעתר לערעור. לפני כשנה נכנס לתוקפו תיקון מס' 113 לחוק העונשין, אשר תכליתו היא להבנות את שיקול דעתו של בית המשפט במלאכת גזירת הדין בהתאם לעקרונות ולשיקולים מנחים, המפורטים בסעיפיו של סימן א'1 בפרק ו' לחוק. העיקרון שביסוד התיקון הוא עקרון ההלימה, אשר נועד להבטיח כי סוג העונש שיושת על הנאשם ומידתו יהלמו את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם (סעיף 40 לחוק); הוא הוא עקרון הגמול המוכר משכבר....

כאמור נקבע בנדון דידן, כי נוכח נסיבות ביצועה של העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת, מתחם הענישה הראוי נע בין שנתיים לחמש שנים. לא מצאנו מקום להתערבות בכך. מתחם זה הוא סביר ואינו נוטה לחומרה. בית משפט זה לא יגלה סובלנות כלפי אלימות מכל סוג שהוא, שהפכה, לצערנו, לשגרת יום-יום בבתי המשפט בעניינים של מה בכך: "על התנהגות מסוג זה יש

להגיב ביד קשה, ואם לא כך ננהג, תשתלט האלימות על כל תחומי חיינו. אכן, בתי המשפט התריעו, ולאחרונה אף ביתר שאת כנגד נגע האלימות. אולם, הגיעה השעה לעשות מעשה, ובראש וראשונה, להבהיר בדרך הענישה לעבריינים בכוח, ואפילו צעירים הם, כי המענה לאלימות תהיה כליאה ממושכת, ולתקופות מאסר שעלולות להיות משמעותיות. עם זאת, אין כוונתי לומר שיש לזנוח כליל שיקולים של שיקום העבריין, ובמיוחד אם הוא קטין, אולם המציאות בה אנו חיים מציאות חירום היא, ועל כן שיקולים מסוג זה הינם שניים במעלה, וקודמים להם שיקולי גמול והרתעה" (ע"פ 3562/05 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 2005) (השופט לוי)). וכך גם: "יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי כי ידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשתית עליהם עונשי מאסר משמעותיים ומרתיעים מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 7555/11 פלוני נ' מדינת ישראל (2012) [פורסם בנבו] (השופט שהם)). מעשיו של המערער חמורים, ונסיבותיהם, כפי שציין גם בית המשפט המחוזי, מלמדים על התנהגות חסרת עכבות. המערער תקף בשתי הזדמנויות את המתלונן - בפער של ימים אחדים - באירוע הראשון השליך אבן, ומספר ימים לאחר מכן הכביר לעשות ודקר בסכין, ללא התגרות בסמוך לכך. כל אלה מצביעים על מסוכנות שיש לשים לה גבולות. **אכן, בפסיקה תימצא קשת רחבה של ענישה בעבירות אלימות, ומטבע הדברים הצטייד הסניגור המלומד בפסיקה הנוטה לצד המקל. מנגד ניתן להציג פסיקה רבה - העוסקת בדקירות סכין ובעבירות אלימות נוספות- שהיא על הצד המחמיר.**"

בע"פ 8711/09 פייסל יאסין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.06.2010) המתלונן, שהינו בן דודו של המערער מצד אמו, עבר בשעות ערב בכביש ליד ביתו וחנותו של המערער. בעת שעבר המתלונן במקום, החל המערער לקלל אותו. בתגובה ניגש המתלונן למערער בכדי לברר את פשר הדברים. משהתקרב המתלונן למערער, שלף המערער בפתאומיות סכין ודקר את המתלונן בגבו התחתון במותן השמאלית. כתוצאה מהדקירה המתלונן הובהל לבית החולים לשם קבלת טיפול רפואי, שם אובחן כסובל מחתך במותן שמאל וקרע בכליה השמאלית. המתלונן נותח ואושפז בבית החולים במשך שמונה ימים.

המערער הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ונדון ל **33 חודשי מאסר בפועל.**

בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע-

"בית המשפט המחוזי ערך איזון ראוי בין שיקולי הענישה השונים, התחשב בחומרת העבירה אותה ביצע המערער, בנסיבותיו האישיות וכן ציין את המלצתו של שירות המבחן ואת התרשמותו מן המערער. יש לזכור בנוסף כי המחוקק קבע בגין העבירה בה הורשע המערער עונש מאסר מירבי של 14 שנים. **סבורני כי העונש שהושת על המערער הינו עונש הולם המשקף את האיזון בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו האישיות של המערער.** בעניין זה ברצוני להפנות לדברי בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן ([פורסם בנבו], 10.11.2009): "יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר

מאחורי סורג ובריח" (שם, פסקה 21). מעשהו של המערער הינו מעשה אלים ביותר, אשר עירב שימוש בסכין. בנסיבות אלה, ונוכח הדברים שנאמרו לעיל, סבורני כי אין מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט המחוזי וזה יישאר על כנו. אציין, כי פסקי הדין אליהם הפנתה באת-כוח המערער במסגרת הטענה כי בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו אינם יכולים לסייע למערער בענייניו, שכן פסקי דין אלו עוסקים במקרים בהם הושג הסדר טיעון בין הנאשמים לבין המאשימה, דבר שלא אירע בענייניו. כידוע, ענישתו של נאשם היא ענישה אינדיווידואלית וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו הוא, ולפיכך אין אפשרות להסתמך על אותם פסקי דין"

בע"פ 860/09 **וסיים אבו שנדי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.05.2010) המערער נפגש עם המתלונן, שאותו הכיר, ושוחח עמו, ולפתע דקר אותו בסכין לכל אורך לחיו השמאלית ונמלט. למתלונן נגרם חתך באורך 8 ס"מ, שנתפר בהרדמה מקומית. המערער הורשע בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדי, ונדון **לארבע שנות מאסר**.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית 8 חודשי מאסר מהעונש שהוטל על הנאשם, תוך שהוא קובע-

"אשר לרמת הענישה, בע"פ 8597/07 ח' ז' נ' מדינת ישראל (לא פורסם), שם הוטלו שלוש שנות מאסר בפועל בפרשת דקירה, נאמר (פסקה ה(1)): "אכן, ניתן למצוא פסיקה מגוונים שונים בעבירות דקירה, והדבר מעוגן בנסיבות המקרה, בחומרת הפגיעה, בגילו ובעברו של הנאשם וכיוצא באלה. לא נתיימר לומר כי הושגה "אחידות"; אחידות של ממש אינה אפשרית כמובן, שהרי אין תיק דומה למשנהו. ואולם, יש בסופו של יום מגמה ברורה בפסיקתו של בית משפט זה, והיא נובעת מצרכי הזמן והמקום: לתרום אותה תרומה שיכול בית המשפט להרים למאבק בתופעת הסכינאות, מעין מכת "מדינה", על ידי יחס מחמיר. אכן, גם נשק חם כנראה אין קושי עצום להשיג בארצנו למודת המילואים והאבטחה (ולהבדיל הטרור), הגם שהוא טעון רישוי. אך סכין היא נשק קר השוה לכל נפש, המצוי בכל מטבח, וככל שייחם המזג כך יונף הנשק הקר, בקלות ובקלות דעת. גם במקרה דנא באה הרמת הסכין בסיטואציה שאינה מצדיקה זאת, על רקע סכסוך נושן בין משפחות ואולי ביטוי שפתיים של המתלונן שלא נשא חן בעיני המערער. כגון דא עמלים אנו לשרש. במעשי דקירה שנסתיימו בפגיעה של ממש שלוש שנות מאסר בפועל, אף אם אינן עונש קל, אינו עונש חמור שיש להתערב בו. ראו גם סקירת פסיקה בע"פ 607/07 עבדל סאלם נ' מדינת ישראל (לא פורסם) (2007), שם הושת לבסוף עונש של שנתיים (במקום שנתיים וחצי) ודובר על עונשים "הנעים סביב שתי שנות מאסר בפועל... פעמים מעלה ופעמים מטה". ואכן, מנגד לעונשים הקלים יותר ... עומדים עונשים חמורים יותר, ובהם של שלוש שנות מאסר, שהגישה המדינה, ויש גם חמש שנות מאסר, הכל לפי הנסיבות. **אין לומר איפוא, גם נוכח כלל הנסיבות האישיות בנידון דידן כפי שתוארו על-ידי שירות המבחן, כי בית המשפט קמא חרג באופן המצדיק התערבות, ובודאי שאין המדובר ב"קפיצת מדרגה", כטענת הסניגור המלומד".** היו גם מקרי דקירה שהביאו לענישה שהחמירה יותר, שעליה הצביע בא כוח המדינה, כמו ע"פ 10633/05 יהודה נ' מדינת ישראל (לא פורסם), שם הוטלו חמש שנות מאסר בפועל (בנוסף להפעלת עונש על תנאי), אך היה מדובר בבעל עבר פלילי קודם; וכן 42 חודשי מאסר (ע"פ 7104/06 ג' ש' נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). מנגד צייד אותנו הסניגור במקבץ פסיקה שבו עונשים קלים יותר, כמו 32 חודשי מאסר (ע"פ 9230/05 חוסין נ' מדינת ישראל (לא פורסם)) או שנתיים (ע"פ 942/04 מדינת

ישראל נ רודיו (לא פורסם)), ואף למטה מזה... במקרה דנא, כפי שציין גם בא כוח המדינה, הענישה - 48 חודש - לא היתה על הצד המקל, ובית המשפט קמא גם אמר זאת, בהטעימו את כלל הנסיבות. לאחר העיון החלטנו, מבלי להמעיט כהוא זה מן החומרה, להעמיד את המאסר בפועל על 40 חודש, תוך שעונש המאסר על תנאי יישאר בעינו (הפיצוי כבר שולם). הטעם לכך: התחשבנו בגילו הצעיר של המערער (18 ו- 3 חודשים בעת המעשה) (ראו גם ע"פ 9884/08 רשואן נ' מדינת ישראל (לא פורסם), שהציגה התביעה בבית המשפט קמא); בעברו הנקי; בהמלצת שירות המבחן; באסון שפקד את המשפחה בהירצחו של האח, כעולה מן התסקיר; ובסולחה שהושגה (לגבי זאת ראו בין השאר ע"פ 635/05 דענא נ' מדינת ישראל (לא פורסם) והאסמכתאות דשם). **לבל יהא ספק, אין בהפחתה זאת כדי להקל כהוא זה מחומרת המעשה, אלא כדי לשקלל גורמים שחלקם לא עמדו לפני בית המשפט קמא.**

8. הסנגור הפנה לשלושה פסקי דין בהם הוטלו על נאשמים שהורשעו בעבירות אלימות, עונשים קלים וביקש ללמוד מהם לענייננו. עיון בפסקי הדין מלמד כי אין הראיות דומות לנדון וממילא אין ללמוד מהעונשים שהוטלו שם על העונש שיש להטיל כאן.

בת"פ 31521-11-12 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' שמא פאדל**, 19.2.15, דובר בנאשם שתקף את המתלונן באמצעות אגרופן בפניו וגרם לו שברים בקיר התחתון של ארובת העין ונפוחות, בעטיין אושפז המתלונן ונותח. הנאשם שם היה צעיר בן 19, ללא עבר פלילי, שלקח אחריות על מעשיו והביע חרטה. ובית המשפט ציין כי קיימים שני שיקולים עיקריים לטובתו - הראשון, תסקיר חיובי והעדר עבר פלילי, והשני עינוי דין בשל שיהוי של שנים בהגשת כתב האישום. כן צוין, כי העונש שהוטל על הנאשם הושפע משיקולי אחידות הענישה.

בת"פ 544-01-13 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' אוסמה נעאמנה**, 23.5.13, במהלך ויכוח בין הנאשם למתלונן בו היו מעורבים גם אחרים, נכנס הנאשם לביתו, נטל סכין ודקר את המתלונן בבטנו. נגרם למתלונן קרע עמוק בבטן והוא נותח ואושפז. בית המשפט המחוזי ציין כי הנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, שהודה במעשיו, הצדדים ערכו סולחה, ושירות המבחן התרשם כי שליחתו למאסר עלולה להביא להתדרדרות במצבו, ולכן החליט לחרוג מרמת הענישה הנוהגת ולגזור על הנאשם שישה חודשי מאסר בעבודות שירות.

על גזר הדין הוגש ערעור - ע"פ 4741/13 **מדינת ישראל נ' אוסמה נעאמנה** (פורסם בנבו, 10.06.14) במסגרתו הוחמר העונש שהוטל על הנאשם ל- 12 חודשי מאסר בפועל, תוך קביעה כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין.

בת"פ 52782-11-14 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' נסר עישאן**, 14.7.15, דובר בנאשם שנכנס לכיתתו של המתלונן וניסה לדקור אותו במברג בחזהו. המתלונן הרים את ידו והנאשם דקר אותו בזרוע שמאל ובגבו העליון מצד שמאל. למתלונן הודגם חזה אויר והוכנס נקז. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר, ציין כי הנאשם בן 19; נעדר עבר פלילי; עבר טיפול

עמוד 10

בקבוצה לעצורי בית; קיבל אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה; הצדדים ערכו ביניהם סולחה; ושירות המבחן המליץ על עונש מאסר בעבודות שירות; וגזר על הנאשם שנת מאסר בפועל.

הנאשם ערער על חומרת עונשו - ע"פ 5740/15 נסר עישאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.03.16) ובית המשפט דחה את ערעורו, תוך שהוא מציין כי העונש שהוטל על המערער נוטה לקולא.

הנה כי כן, בכל אחד משלושת המקרים שהובאו על ידי הסנגור היו נתונים ונסיבות שהשפיעו על קולת העונש, שאינם מתקיימים בענייננו.

9. באשר לנסיבות ביצוע העבירות-

הנאשם לא תכנן מראש לפגוע במתלונן בסכין. היכוח המילולי בין הנאשם למתלונן התפתח בו במקום ומיד לאחריו הנאשם יצא אחרי המתלונן ותקף אותו.

הנאשם תקף את המתלונן לבדו, מבלי שאחרים היו מעורבים בכך, כך שחלקובביצוע העבירות היה בלעדי.

אין המדובר כאן בפגיעה אחת, אלא בפגיעות חוזרות ונשנות, בחלקי גוף שונים, ובחתיכים די ארוכים.

כתוצאה ממעשה הנאשם נגרמולמתלונן חתכים בידיים, בצוואר ובחזה, ודקירה בחזה משמאל מאחור. בבדיקת CT שנערכה למתלונן הודגם חזה אויר קטן ללא המטורקס. החתכים נסגרו בסיכות והוא שוחרר מבית החולים למחרת היום.

הנזק שיכל להיגרם למתלונן, בהתחשב בכלי התקיפה בו השתמש הנאשם ובמיקומי החתכים והדקירה, ובעיקר הדקירה בחזה משמאל, יכל להיות חמור עוד יותר.

בתמונות שבת/4 ניתן להתרשם מחומרת החתכים שנגרמו למתלונן בידו השמאלית ובידו הימנית וכן מהחתכים המשמעותיים בבטן, בחזה ובקדמת הצוואר.

הנאשם ביצע את המעשה על רקע עימות מילולי שהידרדר לאלימות פיזית.

10. בהתחשב בחומרת מעשה הנאשם בנסיבותיו, במידת אשמו של הנאשם, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אני קובע כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם, נע בין 18 ל- 48 חודשי מאסר בפועל.

11. הנאשם כבן 48. לחובתו הרשעות קודמות בעבירות שונות, בהן, סמים, הפרעה לשוטר ותקיפת שוטר, ומספר עבירות של נשיאת סכין שלא כדין. הוא נדון, שבע פעמים, לעונש מאסר בפועל, אם כי לתקופות לא ארוכות במיוחד.

12. בגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, אני מביא בחשבון את גילו של הנאשם; את נסיבותיו; את מצבו הבריאותי; את הפגיעה הצפויה של המאסר בו ובמשפחתו; ואת עברו הפלילי.

13. על רקע התרשמות שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על אופן התנהלות חייו, לבקר את התנהגותו ולצפות את הסכנות וההשלכות של מעשיו והתנהלותו, והתרשמותו כי בעת כעס הנאשם מגיב בהתפרצות אלימה ומתקשה לווסת את דחפיו, תוך נטיה לשימוש באלימות, נראה לי כי יש צורך בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירת אלימות נוספת, וכי יש סיכוי של ממש שהטלת מאסר משמעותי תביא להרתעתו.

14. על רקע נפוצות מעשי האלימות בארץ, בכלל, ובפרט תוך שימוש בנשק קר, ועל רקע פסיקת בתי המשפט כי יש להטיל עונשים שיהיה בהם כדי להרתיע את הציבור מביצוע עבירות כאלה, אני מוצא כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מהסוג שביצע הנאשם ושיש סיכוי ממשי שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים.

"אולם אחד מן השיקולים אשר ניתן לשקול בעת גזירת הדין (שאין בכוחו להביא לחריגה ממתחם הענישה) הריהו רלוונטי לאירוע נושא דיוננו - הצורך בהרתעת הציבור. האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יקאו ויקאו, יחששו לבטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם ירתעו מפני שימוש בנשק קר וחם לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן - הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי-המדון - צריך להעשות גם באכיפה ובענישה קשה." - ע"פ 8641/12 מחמד סעד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (05.08.13)

15. בהתחשב בכל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. אני מחייב את הנאשם לשלם למתלונן פיצוי בסך 5,000 ₪.

זכות ערעור תוך 45 יום.

/

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ז, 23 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.